

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อประเมินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวัดท่าพญา อำเภอปากพนัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 และ 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวัดท่าพญา อำเภอปากพนัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 จำนวน 15 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 34 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง จำนวน 2 ฉบับ แบบสังเกตพฤติกรรม และเหตุการณ์เชิงประจักษ์ จำนวน 1 ฉบับ และแบบบันทึกข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ด้วยตนเอง นำผลการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยข้อมูลการจากสัมภาษณ์และการสังเกตใช้วิเคราะห์เนื้อหา และข้อมูลจากแบบบันทึกข้อมูลใช้การหาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวัดท่าพญา

1.1 ปฏิกริยาตอบสนองของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการศึกษาโดยวิธีทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียน วัดท่าพญา เพราะมีอุปกรณ์รับสัญญาณครบทุกห้องเรียนอุปกรณ์อยู่ในสภาพดีใช้การได้อย่างต่อเนื่อง มีครูคอยให้คำแนะนำในส่วนที่ไม่เข้าใจโรงเรียนจัดหาสื่อ อุปกรณ์การเรียน เช่นหนังสือเรียน ให้ครบตรงตามการจัดการเรียนการสอนทางไกล โรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้แยกเป็นห้องๆทำให้เรียนรู้ได้อย่างสะดวก การตั้งใจฟัง พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจฟังครูต้นทาง และร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน การจดบันทึกความรู้ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจจดบันทึกความรู้ จดได้ทันตามที่กำหนด ทำงานสะอาดเรียบร้อย การโต้ตอบ เช่น ตอบคำถาม ร่วมกิจกรรม อ่านออกเสียง ฯลฯ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ ตอบคำถาม และร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ความสนุกสนานเพลิดเพลินในการร่วมกิจกรรม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการร่วมกิจกรรม

1.2 การเรียนรู้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 เพิ่มขึ้นดังนี้

1.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการวัดผลของโรงเรียนเฉลี่ยปลายปีการศึกษา 2551 เพิ่มขึ้นจาก ปีการศึกษา 2550 ร้อยละ 1.28

1.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโอเน็ต จากการวัดผลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักทดสอบทางการศึกษา ของนักเรียนชั้น ป.6 ปีการศึกษา 2551 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2550 ร้อยละ 9.44

1.2.3 สัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (NT) จากการวัดผลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้น ป.3 ปีการศึกษา 2551 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2550 ร้อยละ 0.17

1.3 พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้เรียน ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากขึ้น นักเรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มขึ้น โดยพบว่า มีนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้าเพิ่มขึ้น และมีความประพฤติในภาพรวมดีขึ้น

1.4 ผลกระทบต่อองค์กร ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหาร เพิ่มขึ้น

2. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนา โครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวัดท่าพญา อำเภอปากพนัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

1. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการดังนี้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากโรงเรียนต้นทางบางครั้งครูต้นทางสอนเร็วเกินไปนักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้ทัน

1.2 ในวันที่ไฟดับมีปัญหาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้

1.3 อุปกรณ์รับสัญญาณมีปัญหาบ้างในบางครั้ง

1.4 การเตรียมสื่อ และอุปกรณ์ไม่สามารถเตรียมได้ครบทุกชั้น ทุกรายวิชา เนื่องจากต้องสอนนักเรียนพร้อมกันหลายชั้น บางครั้งอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่ตรงกับอุปกรณ์ที่ใช้ในโรงเรียนต้นทาง

2. แนวทางการพัฒนาโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวัดท่าพญา อำเภอปากพนัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรมีครูคอยดูแล และให้คำแนะนำนักเรียน อยู่ในห้องเรียนตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

2.2 ครูควรเตรียมสื่อให้พร้อมทุกครั้ง เพื่อให้การเรียนการสอนในชั้นเรียน เหมือนกับการเรียนการสอนในโรงเรียนต้นทาง

2.3 ครูควรทบทวนบทเรียนให้แก่ นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.4 ควรมีอุปกรณ์รับสัญญาณสำรองไว้ที่ส่วนกลางเพื่อกรณีเครื่องรับสัญญาณเครื่องใดเครื่องหนึ่งเสีย

2.5 โรงเรียนควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ต่างๆให้มีตรงกับโรงเรียนต้นทาง

อภิปรายผล

การอภิปรายผลนำเสนอตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อประเมินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวัดท่าพญา อำเภอปากพนัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ใน 4 ประเด็นคือ ปฏิบัติการตอบสนองของผู้เรียน การเรียนรู้ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้เรียน และผลกระทบต่อองค์กร

ผลการวิจัยพบว่า

ปฏิบัติการตอบสนองของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการศึกษาโดยวิธีทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวัดท่าพญาเพราะมีอุปกรณ์รับสัญญาณครบทุกห้องเรียน อุปกรณ์อยู่ในสภาพดี ใช้การได้อย่างต่อเนื่อง มีครูคอยให้คำแนะนำในส่วนที่ไม่เข้าใจ โรงเรียนจัดหาสื่อ อุปกรณ์การเรียน เช่น หนังสือเรียน ให้ครบตรงตามการจัดการเรียนการสอนทางไกล โรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้แยกเป็นห้องๆ ทำให้เรียนรู้ได้อย่างสะดวก การตั้งใจฟัง พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจฟังครูต้นทาง และร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน การจดบันทึกความรู้ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจจดบันทึกความรู้ จดได้ทันตามที่กำหนด ทำงานสะอาดเรียบร้อย การโต้ตอบ เช่น ตอบคำถาม ร่วมกิจกรรม อ่านออกเสียง ฯลฯ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ตอบคำถาม และร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ความสนุกสนาน เพลิดเพลินในการร่วมกิจกรรม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการร่วมกิจกรรม

การเรียนรู้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 เพิ่มขึ้นดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการวัดผลของโรงเรียนเฉลี่ยปลายปีการศึกษา 2551 เพิ่มขึ้นจาก ปีการศึกษา 2550 ร้อยละ 1.28 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโอเน็ตจากการวัดผลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักทดสอบทางการศึกษาของนักเรียนชั้น ป.6 ปีการศึกษา 2551 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2550 ร้อยละ +9.44 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (NT) จากการวัดผลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้น ป.3 ปีการศึกษา 2551 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2550 ร้อยละ 0.17

พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้เรียน ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากขึ้น คือ นักเรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มขึ้น โดยพบว่ามินิสัยรักการอ่านการศึกษาค้นคว้าเพิ่มขึ้น และมีความประพฤติในภาพรวมดีขึ้น

ผลกระทบต่อองค์กร ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหาร เพิ่มขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจรรยา พลสมักร (2549) ซึ่งได้ศึกษา การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษาตามโครงการ โรงเรียนวังไกลกังวล กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม พิจารณาโดยรวมทุกด้านการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมระดับประถมศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สิริพร กัณฐมณี (2549) ได้ศึกษา การบริหารโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ พบว่าความสำคัญขององค์ประกอบ 4 ประการของการบริหารโครงการ คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการประเมินผล ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง อยู่ในระดับมาก ทูรกายการและสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยนันท์ อุดมมันถาวร (2549) ได้ศึกษา การประเมินโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมวังไกลกังวลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่าโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมวังไกลกังวลด้านสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมวังไกลกังวลด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมวังไกลกังวลด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมวังไกลกังวลด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเกียรติ ขัตติเนตร (2548) ได้ศึกษา การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตอำเภอแม่ จริมจังหวदन่าน พบว่า ผู้บริหารและคณะครูทุกโรงเรียนเห็นความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมมาก

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ อยู่ในเกณฑ์ดีและพอใช้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญชร จันทรคา (2547) ได้ศึกษา การประเมินโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 2 พบว่าการประเมินด้านผลผลิตตามความเห็นของผู้เกี่ยวข้องและนักเรียน พบว่าผลผลิตตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก ผลผลิตตามคุณค่าและประโยชน์ของโครงการ พบว่าโดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะทางโรงเรียนมีครูไม่ครบชั้นทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ครบถ้วนรอบด้าน เมื่อเปลี่ยนมาใช้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมทำให้ครูมีสื่อคือรายการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมจากโรงเรียนวังไกลกังวล ที่มีคุณภาพทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจ มีการเรียนรู้ดีขึ้นส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น และมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ตลอดจนครูและผู้บริหารมีความพึงพอใจและมีเวลาในการปฏิบัติงานมากขึ้นเนื่องจากเวลาในการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลดลงทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวัดท่าพญา อำเภอปากพนัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ผลการวิจัยพบว่า

แนวทางพัฒนาโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวัดท่าพญา อำเภอปากพนัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีดังนี้

1. จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับรายการ การเรียนการสอนจากโรงเรียนต้นทางให้แก่ครูและนักเรียนให้ครบถ้วน เพียงพอ และทันเวลา
2. พัฒนาบุคลากรให้มีความความสามารถในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนให้ตอบสนองต่อความต้องการในการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา พลสมักร (2549) ได้ศึกษา การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนวังไกลกังวล กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ พบว่าบุคลากร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถตรงกับงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ งานวิจัยของบุญเกียรติ ขัติเนตร (2548) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตอำเภอแม่ จirimจังหวัดน่าน พบว่าด้านปัญหาและอุปสรรคได้แก่โรงเรียนมีอุปกรณ์รับและแปลสัญญาณไม่ครบ โรงเรียนได้รับคู่มือครูช้า นักเรียนเรียนไม่ทัน วันที่สภาพอากาศไม่ดีไม่สามารถรับสัญญาณได้

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนเพิ่งจัดการเรียนการสอนโดยวิธีทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นปีแรกทำให้ไม่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการจึงหาสื่ออุปกรณ์บางอย่างได้ไม่ครบ หรือไม่ทันเวลาตามความต้องการ เช่น หนังสือเรียนที่สอดคล้องกับรายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจากโรงเรียนวังไกลกังวล คู่มือการจัดกิจกรรมสำหรับครูปลายทาง เป็นต้น ในส่วนของบุคลากรก็เช่นกันเนื่องจากไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนต่อรูปแบบของรายการไม่มี

คู่มือการจัดกิจกรรมสำหรับครูปลายทาง ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่วนแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเนื่องจากโรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญคือห้องสมุด แต่ขาดการจัดระบบเนื่องจากมีบุคลากรไม่เพียงพอ และห้องคอมพิวเตอร์ซึ่งไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเรื่องการใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้นสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการศึกษาโดยวิธีทางไกลผ่านดาวเทียมได้
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในเป็นข้อมูลในการช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนที่มีครูครบชั้น